Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
w Sosnowcu ul. Grota-Roweckiego 64
41-200 Sosnowiec, ul. Gen. S. Grota-Roweckiego 64
tel. 32/266 06 82, fax 32/291 20 94
REGON 243327201, NIP 644-350-40-62

Program Wychowawczo- Profilaktyczny

CKZiU w Sosnowcu

1. Preambuła

Program wychowawczo - profilaktyczny CKZiU powstał w oparciu o:
-wyniki z ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego z września 2024 roku,
-podsumowanie diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole z czerwca 2024 roku

Powyższe wyniki i podsumowania wskazywały na konieczność uwzględnienia w programie treści dotyczących:
-chorób zakaźnych (analogiczne procedury profilaktyczne jak w przypadku COVID-19),
-wytycznych GIS, MEiN i MZ do pracy szkół.

W programie uwzględniono także wyniki ewaluacji prowadzonej we wrześniu 2023 roku.

Program przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczym oraz profilaktycznym podejmowane w szkole i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.

2. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły są:
-Konstytucja RP. Artykuł 48 ust.1. określa prawo rodziców do wychowania, a jednocześnie uwzględnia funkcję szkoły w wychowaniu jako wspomagającą i uzupełniającą: Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Wychowanie to powinno uwzględnić stopień dojrzałości dziecka, a także wolność sumienia i wyznania oraz jego przekonania." (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024, poz. 737)
-Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986),
-Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750).
-Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
-Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162),
-Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 987),
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604),
-Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. Z 2024 r. poz.560)
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r., w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1449),

-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 poz. 356 ze zm.),
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r., poz. 467 ze zm.),
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy pedagogiczno – psychologicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798),
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309),
-Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informatycznej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r poz. 1449)
-Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.
-Statut Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
-Rozporządzenie MEiN z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. po. 1367,
-Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
-Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu

3. Wstęp

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego jest placówką w której funkcjonują następujące typy szkół:
-technikum

-branżowa szkoła I stopnia

-branżowa szkoła II stopnia.

Zajęcia teoretyczne i praktyczne prowadzone są w kilku budynkach gdzie dla zwiększenia bezpieczeństwa uczniów zastosowano monitoring wizyjny. Młodzież odbywa praktyki na terenie szkoły, u pracodawców oraz jest uczestnikiem staży i praktyk zagranicznych. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu kształci na kierunkach zgodnych z aktualnym zapotrzebowaniem rynku pracy i prowadzi różne formy doskonalenia zawodowego. Dba o rozwój uczniów i kontakty z przedstawicielami społeczności, placówek krajowych i zagranicznych prowadzących podobną działalność edukacyjną. Dąży do zaspokojenia potrzeb edukacyjnych w możliwie wszystkich formach kształcenia. Centrum

Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu otwarte jest na nowe wyzwania, dba o bezpieczeństwo uczniów na terenie szkoły i w trakcie praktyk oraz staży. Pandemia COVID-19, edukacja zdalna, udział szkoły w Projekcie SCWEW oraz doświadczenie związane z przyjęciem uczniów z Ukrainy spowodowała zmianę priorytetów działań wychowawczo-profilaktycznych. Nadrzędnym celem stało się zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, całej społeczności szkolnej oraz utrzymanie nauczania stacjonarnego uczniów przez cały rok szkolny a także wprowadzenie działań mających na celu adaptację uczniów z Ukrainy do wymagań polskiej szkoły i współpracę w środowisku na rzecz edukacji włączającej.

4. Wartości uznawane przez społeczność szkolną

Wartości uniwersalne, to system wartości odpowiadający naturze i godności ludzkiej. Wartościami nadrzędnymi są zdrowie i bezpieczeństwo uczniów zwłaszcza w wyjątkowej sytuacji, jaką jest pandemia COVID-19 czy przyjęcie uchodźców. Pozostałe wartości są uniwersalne a każdy zdrowy człowiek powinien być ich świadomy i kierować się nimi w życiu.

Zdrowie - to najcenniejszy dar, jaki mogliśmy dostać, to m.in.: sprawność fizyczna, zdrowe odżywianie, kontrola i dbałość o swój stan zdrowia i najbliższych.
Bezpieczeństwo - to wartość najważniejsza, gdyż jest warunkiem osiągnięcia pozostałych wartości. Nie posiada ono jednorodzajowego wymiaru przedmiotowego.
Rodzina - to najbliższe nam osoby, z którymi jesteśmy spokrewnieni. Ich szczęście i bezpieczeństwo są dla nas priorytetowe, darzymy ich zarówno miłością jak i przyjaźnią.
Miłość - to życzliwość, ciepło, otwartość, akceptacja i szacunek dla drugiego człowieka. Zajmuje ona najważniejsze miejsce w życiu człowieka, nadaje mu sens i umożliwia rozwój.
Przyjaźń – to świadomość, że jest obok nas ktoś, do kogo możemy zwrócić się z każdym problemem i na kogo będziemy mogli liczyć w trudnych sytuacjach i przeciwnościach losu.
Uczciwość - to prawość, rzetelność i sumienność w postępowaniu, to niezdolność do oszustwa, lojalność w stosunkach z innymi ludzi. Uświadamianie uczniów o znaczeniu przestrzegania tej wartości w życiu społecznym i prywatnym.
Prawda – to mówienie czegoś, co jest zgodne z rzeczywistością. Prawda w życiu każdego człowieka jest podstawą, by żyć w zgodzie z samym sobą, z własnym sumieniem. Mówienie prawdy to szacunek do siebie i dla innych.
Poczucie własnej wartości – poszukiwanie własnej tożsamości w atmosferze zrozumienia, nawiązywanie relacji interpersonalnych opartych na empatii.
Tolerancja - to pozwolenie innym na bycie sobą, poszanowanie ich światopoglądu, religii i kultury, poszanowanie odmienności, gotowość do niesienia pomocy.
Empatia - zdolność odczuwania stanów psychicznych innych, umiejętność przyjęcia ich sposobu myślenia, spojrzenia z ich perspektywy na rzeczywistość, uwrażliwienie na drugiego człowieka.
Lojalność - prawość, wierność i rzetelność w stosunkach międzyludzkich.
Odwaga – to śmiała i świadoma postawa wobec zagrożenia w różnych aspektach życia człowieka. Przestrzeganie norm społecznych i godności drugiego człowieka – znajomość reguł i zasad poruszania się w relacjach międzyludzkich, kształtowanie własnego systemu wartości. Bezpieczne wyrażanie swoich poglądów – uważne słuchanie, umiejętność przyjmowania argumentów i przedstawiania swoich racji, szacunek wobec innych poglądów.
Patriotyzm i szacunek do tradycji - wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązanie do historii, tradycji i symboli narodowych. Kształtuje postawę patriotyczną.
Kształtowanie postaw obywatelskich – przygotowanie i zachęcanie do podejmowania

działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego.
Dbanie o środowisko naturalne – kształtowanie świadomości potrzeby podejmowania indywidualnych działań na rzecz środowiska, świadomość ekologiczna i postawa proekologiczna.
Solidarność – wzmacnianie koleżeńskich postaw wśród uczniów, uświadomienie wartości przyjaźni i solidarności.

5. Cel ogólny i cele szczegółowe programu

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki oraz podjęcia pracy zawodowej. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby oraz oczekiwania rodziców wobec szkoły. Jego realizacja ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności za własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje również w sytuacji praktyk i staży zagranicznych. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły oraz przygotować ucznia do wejścia na współczesny rynek pracy szanując kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słusznych wyborów.
Celem głównym programu jest wychowanie człowieka mądrego, świadomego podejmowanych decyzji i dokonywanych wyborów, gotowego do autokreacji na drodze do osiągnięcia sukcesu życiowego. Dążymy aby jego rozwój był indywidualny i wszechstronny.
Dbamy o wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności umożliwiające dalszą naukę i pracę. Rozwijamy aktywne i odpowiedzialne postawy uczestniczenia w życiu społecznym. Wpajamy system wartości etycznych i moralnych. Przygotowujemy do aktywnego udziału w życiu kulturalnym, społecznym i zawodowym. W działalności wychowawczej dążymy do ukształtowania ucznia, który posiada umiejętności zawarte w modelu absolwenta.

Cele szczegółowe programu obejmują 5 sfer:

1. Sfera Fizyczna - propagowanie zdrowego stylu życia, przygotowanie do właściwych zachowań w obliczu potencjalnych zagrożeń, kształtowanie właściwej postawy wobec ochrony zdrowia i życia własnego, a także innych osób, profilaktyka uzależnień, kształtowanie poczucia własnej wartości, dokonywanie autorefleksji i samooceny.
2. Sfera Psychiczna/emocjonalna - doskonalenie umiejętności samokontroli emocjonalnej, kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kontrola nad formami zastępczymi np. uciekanie w wirtualny świat, świadomość zjawiska cyberprzemocy, kształtowanie umiejętności dokonywania autorefleksji i samooceny.
3. Sfera Psychiczna/intelektualna - wdrażanie uczniów do systematycznej nauki i pracy ukierunkowanej na własny rozwój intelektualna intelektualny oraz dbałości o zdrowie psychiczne oraz radzenie sobie w sytuacjach napięcia emocjonalnego, poprawa wyników w nauce, budowanie motywacji do przyswajania wiedzy, nabywania umiejętności

i regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne, profilaktyka w zakresie stosowania używek przez młodzież – przeciwdziałanie stereotypom myślowym.
4. Sfera Społeczna - kształcenie umiejętności właściwego korzystania z mediów elektronicznych, niwelowanie zjawiska wagarów, przedwczesnego porzucania nauki szkolnej, promocja zdrowia psychicznego oraz pozaszkolnych instytucji pomocowych.
5. Sfera Aksjologiczna (duchowa) - kształtowanie postaw patriotycznych, kształtowanie świadomości ekologicznej oraz postaw proekologicznych, rozwijanie systemu wartości odpowiadających naturze i godności ludzkiej, uwrażliwianie na potrzeby drugiego człowieka – empatia.

6. Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym

Diagnoza potrzeb została oparta na analizie:

1) wyników z ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego
2) podsumowaniu diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole z czerwca 2024 roku.

Wnioski z ww. dokumentów:

a. Uczniowie CKZiU angażują się w kształtowanie przez szkołę postaw prozdrowotnych i sami chętnie inicjują działania, które służą podnoszeniu świadomości na temat wartości zdrowego stylu życia. – Należy w dalszym ciągu wspierać ww. działalność uczniowską uwzględniając możliwość wyrażania opinii i poglądów uczniów.

b. Szkoła i rodzice wspierają uczniów w tym zakresie, stanowiąc dla nich wzory pożądanych postaw. – Szkoła w odpowiedzi na oczekiwania rodziców i nauczycieli powinna częściej zapraszać przedstawicieli instytucji zajmujących się propagowaniem zdrowia psychicznego, profilaktyki, przeciwdziałania cyberprzemocy oraz rozwijania umiejętności społecznych.

c. Istotną rolę w rozwijaniu świadomości i wartości zdrowia fizycznego oraz psychicznego pełnią akcje i działania organizowane przez instytucje pozaszkolne. - Należy zachęcać uczniów do aktywnego udziału w warsztatach/wykładach organizowanych poza szkołą oraz zajęciach ze specjalistami z zewnątrz.

d. Większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie, wie do kogo zwrócić się o pomoc w trudnych sytuacjach, przestrzega zasad bezpieczeństwa, nie doświadcza sytuacji dyskryminacji, potrafi radzić sobie w sytuacjach stresujących, wskazuje że w szkole zdobywa wiedzę z zakresu profilaktyki a lekcje wychowawcze są dla nich interesujące.

e. Część badanych uczniów uważa, że działania wychowawcze szkoły wspomagają ich rozwój duchowy i psychiczny a większość wskazuje, że wspomagają ich rozwój fizyczny i społeczny.

f. Uczniowie dobrze oceniają wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w szkole, za najbardziej wartościowe uważają zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień oraz prelekcje z przedstawicielem policji.

g. Ponad połowa badanych uczniów pozytywnie ocenia jakość szkolnych wydarzeń kulturalnych i sportowych.

h. Większość z badanych rodziców wskazuje, że dzieci czują się w szkole bezpiecznie, są akceptowane, otrzymują wiedzę na temat zagrożeń i uzależnień, w szkole przestrzega się wartości ważnych dla człowieka, dzieci potrafią nazywać i kontrolować emocje, radzić sobie w sytuacji konfliktu, nie doświadczają przemocy a szkoła uczy tolerancji i szacunku dla innych, dotychczasowy kierunek działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły powinien być kontynuowany.

i. Za najbardziej wartościowe działania rodzice uważają zajęcia przeciwdziałające przemocy oraz zajęcia ze specjalistami spoza szkoły.

j. Zdecydowana większość nauczycieli pozytywnie ocenia dostępność wsparcia psychologicznego dla uczniów, twierdzą, iż uczniowie posiadają wiedzę o tym u kogo mogą uzyskać pomoc w sytuacjach trudnych, dobrze oceniają poziom integracji zespołów klasowych oraz działania promujące zdrowy styl życia a dotychczasowy kierunek działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły powinien być kontynuowany.

W oparciu o wnioski i rekomendacje w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym wprowadzono zapisy wskazujące na możliwość modyfikacji przez szkołę działań profilaktyczno – wychowawczych.

Ad.2. Ogólna ocena funkcjonowania szkoły w tym badaniu jest pozytywna. Praktycznie w każdej z zaproponowanych kategorii widać przewagę ocen dobrych i bardzo dobrych. Najwięcej bardzo dobrych ocen zebrała kategoria bezpieczeństwa na terenie szkoły oraz możliwości uzyskania wsparcia ze strony pracowników szkoły oraz radzenia sobie z konfliktami rówieśniczymi. Ankieta pokazała także zasadność przejrzystej i szczerej komunikacji z uczniami, co niewątpliwie buduje ich zaufanie do placówki oraz podejmowanych przez nią działań. W różnych pytaniach pojawiły się także odpowiedzi mogące sugerować potrzebę uzyskania pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

a. Określenie potrzeb rodziców:

Wśród społeczności rodziców w CKZiU przeprowadzono diagnozę oczekiwań względem szkoły w zakresie wsparcia dla uczniów i rodziców. Rodzice chcieliby, aby zapewnić uczniom większe wsparcie ze strony psychologa i pedagoga. Rodzice oczekują także wsparcia instytucji zewnętrznych uzupełniające działania szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania (zajęcia z cyberprzemocy, profilaktyki zdrowia psychicznego i rozwijające umiejętności społeczne).

b. Określenie potrzeb uczniów:

W związku z utrzymującą się podatnością młodzieży na obniżenie nastroju, utratę motywacji i sensu uczenia się, niepewność, kontakty w wirtualnym świecie część młodzieży potrzebuje wsparcia ze strony psychologa, pedagoga szkolnego i wychowawcy. . Podkreśla szczególnie potrzebę wzmocnienia integracji klasy, reagowania na sytuacje dyskryminowania ze względu na wygląd, orientację czy pochodzenie, więcej rozmów na temat właściwego zachowania,

tolerancji, empatii i wrażliwości na drugiego człowieka. Znaczna część uczniów oczekuje zwiększonej ilości wyjść i wycieczek z wychowawcą w celu integracji klasy, rozwijających relacje interpersonalne oraz minimalizujących konflikty w klasie. Część z nich potrzebuje zajęć związanych dotyczących zawodu kierunkowego prowadzonych przez nauczycieli przedmiotów zawodowych. Uczniowie wyrazili także chęć uczestniczenia w zajęciach z profilaktyki zdrowia psychicznego, tolerancji, prelekcjach dotyczących uzależnień oraz w prelekcjach z przedstawicielem policji związanych m. in, z cybeprzemocą. Uczniowie chcą wyrażać swoje zdanie i opinie, chcieliby również poszerzyć przestrzeń umożliwiającą im odpoczynek i relaks podczas przerw międzylekcyjnych.

c. Oczekiwania nauczycieli:

Większość nauczycieli nie oczekuje ze strony szkoły dodatkowych działań wspierających innych niż dotychczasowe w zakresie profilaktyki i wychowania. Pozostali nauczyciele oczekują wsparcia w postaci bardziej nowatorskich działań, szkoleń i prelekcji ze specjalistami z zakresu zdrowia oraz uzależnień, zajęć z psychologami i spotkań z ciekawymi osobistościami oraz warsztatów ze specjalistami z zewnątrz. Wskazują także na potrzebę przypominania uczniom o ich obowiązkach, indywidualnych rozmów z pedagogiem i psychologiem szkolnym, zwiększenia działań w zakresie tolerancji i empatii wobec innych, umiejętności społecznych a także akcji i programów profilaktycznych. Część nauczycieli widzi także potrzebę w postaci działań w celu regularnego uczęszczania uczniów na zajęcia, motywujących ich do nauki i przeciwdziałających niskiej frekwencji młodzieży.

Ustalono działania szkoły, które należy wprowadzić w stosunku do:

a) nauczycieli - zapewnić dostęp do konsultacji i wsparcia ze strony psychologa i pedagoga szkolnego, poszerzyć ofertę zajęć, szkoleń i warsztatów prowadzonych przez instytucje zewnętrzne i specjalistów spoza szkoły,

b) uczniów - przedsięwziąć działania integracyjne w zespołach klasowych, spędzając z młodzieżą więcej czasu na wspólnych wycieczkach i wyjazdach, imprezach szkolnych, przeciwdziałające konfliktom w klasie i motywujących do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne (wychowawcy), częściej wykorzystywać nowe technologie podczas zajęć bieżących (nauczyciele przedmiotów), prowadzić rozmowy dotyczące wybranego kierunku zawodu, planując działania wspierające, zasięgać opinii uczniów oraz wzmocnić działania służące samorządności uczniów, podczas godzin wychowawczych poruszać tematy bliskie życiu młodych ludzi, tolerancji, empatii a także wskazane przez nich, związane z bieżącymi wydarzeniami (np. nowe technologie, relacje międzyludzkie, polityka), zapewnić dostęp do konsultacji i wsparcia psychologa i pedagoga szkolnego, częściej zapraszać specjalistów i instytucje pozaszkolne, umożliwić więcej miejsc i przestrzeni do odpoczynku i relaksu,

c) rodziców - zapewnić dostęp do konsultacji i wsparcia psychologa i pedagoga szkolnego,

Podczas diagnozowania potrzeb i problemów pojawiających się w środowisku szkolnym zostały wzięte pod uwagę również specyficzne potrzeby wynikające z rozwoju psychospołecznego i dojrzewania młodzieży. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele.

Problemy młodzieży	**Potrzeby wynikające z problemów**
1. Problemy okresu dojrzewania: - biologiczne, (np. zmiany w wyglądzie) - społeczne, (np. trudności w komunikacji z innymi) - psychiczne, np. „huśtawka” uczuć - prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje czyny	- potrzeba samoakceptacji - potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby - potrzeba poczucia własnej wartości - potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania - potrzeba informacji na temat odpowiedzialności prawnej młodego człowieka
2. Problemy zdrowotne - niewłaściwe/zaburzone odżywianie - choroby, np. bulimia, anoreksja, alergie, otyłość - choroby zakaźne i COVID -19 - nerwice, choroby psychiczne, depresje - wczesna inicjacja seksualna i związane z nią wczesne macierzyństwo i ojcostwo -nikotynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania	- potrzeba dobrych wzorców właściwego odżywiania w rodzinie, szkole i mediach - potrzeba znajomości procedur postępowania w stacji kontaktu z osobą chorą - potrzeba wdrożenia nawyków np. częstego mycia rąk, używania maseczek i preparatów dezynfekcyjnych - potrzeba uświadamiania zasadności leczenia, dbałości o dobrą kondycję psychofizyczną - potrzeba miłości i akceptacji - potrzeba zachowań asertywnych i rzetelnej wiedzy na temat skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej i zachowań ryzykownych
3. Problemy związane z kryzysem autorytetu dorosłych: - nieporozumienia i kłótnie w domu	- potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i skutkach związanych z uzależnieniem - potrzeba szczęścia i zadowolenia

- zakłócenia i kłopoty w szkole - kwestionowanie autorytetów i wartości - bunt wobec świata dorosłych	- potrzeba zabawy i odpoczynku - potrzeba autonomii i samodzielności - potrzeba odnoszenia sukcesów w szkole - potrzeba jasnych, konkretnych wymagań i oczekiwań rodziców/nauczycieli - potrzeba konstruktywnych wzorców zachowań w rodzinie, szkole i mediach
4. Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu (niezrównoważenia emocjonalnego): - nieadekwatne reakcje emocjonalne - niska odporność na sytuacje trudne (stres) - skłonność do przeżywania stanów lękowych i niepokojów - problemy adaptacyjne w nowym środowisku	- potrzeba radzenia sobie w sytuacjach trudnych - potrzeba miłości, akceptacji, satysfakcji i zadowolenia z życia
5. Problemy natury psychicznej: - trudności w kontaktach z rówieśnikami - brak umiejętności prawidłowego nawiązywania i podtrzymywania kontaktów - występowanie różnych form agresji - poczucie presji grupy rówieśniczej, obawa przed innymi - trauma związana z działaniami wojennymi oraz koniecznością mieszkania poza granicami własnego kraju (uczniowie z Ukrainy)	- potrzeba kontaktu z rówieśnikami - potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej - potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości - potrzeba umiejętności wyrażania własnych uczuć -potrzeba tworzenia atmosfery przyjaznej w relacji uczeń – nauczyciel -potrzeba wsparcia indywidualnego poprzez rozmowy i konsultacje z wychowawcami, pedagogami jak również specjalistami

6. Problemy tkwiące w środowisku: - zjawiska/wzorce patologiczne w środowisku rodzinnym i pozaszkolnym - niedostatek ekonomiczny również związany z uchodźctwem - trudności adaptacyjno - integracyjne w nowym środowisku - problemy w nauce	- potrzeba bezpieczeństwa i akceptacji - potrzeba wzorców do naśladowania społecznie aprobowanych - potrzeba informowania o skutkach zjawisk patologicznych - potrzeba odnoszenia sukcesów szkolnych - potrzeba zmiany dotychczasowych form i metod pracy na takie, które dają możliwość praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy, rozwiązywania problemów, działania grupowego, wzmacniają poczucie sprawstwa -potrzeba rozmów na tematy bieżące związane z sytuacją w kraju, polityką, poruszania spraw społecznych

Tworzenie szkolnego programu profilaktyki zostało poprzedzone:

-rozpoznaniem problemów i potrzeb uczniów (rozmowy indywidualne, wywiady grupowe, klasowe, ewaluacja poprzedniej wersji programu itp.),
-wywiadami z rodzicami, nauczycielami, przedstawicielami instytucji zaangażowanych w pracę z młodzieżą i współpracę ze szkołą (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr1 i nr2 w Sosnowcu, Kuratorzy, MOPS, Policja),
-analizą dokumentacji szkolnej,
-obserwacją środowiska szkolnego i pozaszkolnego uczniów.

Na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji opiekuńczo-wychowawczej w CKZiU w Sosnowcu można wskazać na zachowania oraz zjawiska, które wśród młodzieży wciąż jeszcze się pojawiają:

- używanie tytoniu,

- spożywanie alkoholu,

- dyskryminowanie z powodu orientacji lub wyglądu,

-problemowe korzystanie z komputera, internetu oraz innych urządzeń komunikacyjnych

- stres,

- niekulturalne zachowanie,

- wagarowanie.

Zachowania które wśród młodzieży pojawiły się w trakcie trwania pandemii:

- problemowe korzystanie z komputera, Internetu oraz innych urządzeń komunikacyjnych,

- zaburzenia odżywiania,

- epizody depresyjne,

- trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych,

- zaburzenie rytmu dni.

7. Mapa środowiskowa czynników chroniących i czynników ryzyka

Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do grupy niskiego ryzyka, czyli do całej społeczności szkolnej. Działania podejmowane w jej ramach kierowane są do osób zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Celem tych działań jest promocja zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych oraz rozwijanie umiejętności, które pozwalają radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi z przeżywanymi w związku z nimi emocjami. Realizatorami działań są: wychowawcy klas i nauczyciele, pedagog szkolny i doradca zawodowy, pielęgniarka/higienistka szkolna. Terenem działań profilaktycznych jest szkoła. W ramach profilaktyki uniwersalnej realizowane są programy/kampanie profilaktyczno-edukacyjne oraz informacyjne kierowane do całej społeczności szkolnej m.in.:

- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”
- profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
- program profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy
- program zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS
- program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu
- program edukacyjno - informacyjny sosnowieckiej Policji – pogadanki
- inne zależnie od potrzeb i możliwości ucznia/szkoły/środowiska lokalnego
- tematyczne spotkania, pogadanki, warsztaty, zajęcia informacyjno-edukacyjne prowadzone przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego, pielęgniarkę/higienistkę szkolną, zaproszonych przedstawicieli wszelkich służb i instytucji.

Uczniowie CKZiU angażują się w kształtowanie przez szkołę postaw pro zdrowotnych i sami chętnie inicjują działania które służą podnoszeniu świadomości na temat zdrowego stylu życia. Należy wspierać ww. działalność uczniowską uwzględniając sytuację pandemii oraz włączania w społeczność szkolną uczniów z Ukrainy.

Społeczność szkolna zaangażowała się w Projekt SCWEW, dzięki któremu mogła poznać edukację włączającą oraz doświadczyć współpracy z uczniami i nauczycielami szkoły specjalnej.

Szkoła i rodzice wspierają uczniów w tym zakresie, stanowiąc dla nich wzory pożądanych postaw. Szkoła w odpowiedzi na oczekiwania rodziców zaprasza przedstawicieli instytucji zajmujących się propagowaniem zdrowia oraz edukacją włączającą.

Istotną rolę w rozwijaniu i wartości zdrowia fizycznego oraz psychicznego pełnią akcje organizowane przez instytucje pozaszkolne. Należy zachęcać uczniów do aktywnego udziału w warsztatach/wykładach organizowanych poza szkołą uwzględniając sytuację pandemii czy wielokulturowości.

Oczekiwane efekty profilaktyki uniwersalnej.

Uczniowie mają szeroką wiedzę o:

•problemach uzależnień i ich skutkach

•związkach między odurzeniem/ upojeniem a innymi chorobami, np. AIDS

•niebezpieczeństwie jednoczesnego używania substancji psychoaktywnych, leków i alkoholu

•wpływie środków psychoaktywnych na różne formy aktywności człowieka (nauka, praca, sport)

•skutkach prawnych, społecznych i ekonomicznych używania środków psychoaktywnych

•placówkach interwencyjnych dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych

•placówkach i formach pomocy dla młodzieży uzależnionej

•możliwościach alternatywnego spędzania czasu wolnego

•aktach prawnych regulujących życie szkoły.

Zmiany w postawach i zachowaniu, uczeniu się wpływają na to, że uczeń:

•posiada ukształtowane zasady moralne i rozróżnia zagrożenia, jakie człowiek napotyka w życiu

•przyjął prawidłową postawę wobec używania środków psychoaktywnych oraz rówieśników, którzy po środki sięgają

•rozumie istotę presji rówieśników i potrafi się jej przeciwstawić

•nawiązuje przyjaźń z rówieśnikami

•ma poczucie własnej wartości i wie jak pracować nad jej podnoszeniem

•posiada prawidłową motywację do pokonywania trudności

•zna zasady dobrej komunikacji

•potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje

•rozumie, czym jest stres i wie, jak sobie z nim radzić

•zna sposoby rozwiązywania konfliktów i osiągania kompromisu

•rozumie istotę zachowań asertywnych

• zna i stosuje procedury związane z profilaktyką COVID-19 oraz innych chorób zakaźnych.

Aktywność alternatywna jest wtedy, gdy uczeń:

•włącza się do realizacji programów profilaktycznych

•angażuje się w programy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej

•uczestniczy w formach aktywności wykluczających używanie środków psychoaktywnych

•uczestniczy w życiu szkoły

•podejmuje działania o charakterze społecznie użytecznym.

Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkolnym ucznia obserwujemy, gdy on:

•osiąga pozytywne wyniki w nauce

•uczestniczy w działaniach edukacyjnych, np.: konkursy, olimpiady, turnieje

•uczestniczy w zajęciach sportowych lub innych działaniach pozalekcyjnych

•systematycznie uczęszcza na zajęcia szkolne

•pomaga słabszym uczniom w nauce

•przestrzega postanowień statutu szkoły.

W efekcie podejmowanych działań profilaktyki uniwersalnej uczniowie:

-mają rzetelną i prawdziwą wiedzę na temat rodzajów i skutków zachowań ryzykownych,
-potrafią samodzielnie dokonywać racjonalnych wyborów,
-rozwijają umiejętności psychospołeczne,
-nawiązują bezpieczne kontakty, radzą sobie ze stresem i w sytuacji konfliktów, korzystają z asertywności,
-otrzymują pomoc w zaspokajaniu potrzeb psychologicznych,
-mają poczucie sukcesu, przynależności, bycia potrzebnym i akceptowanym, osiąganiu satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie na terenie szkoły i poza nią,
-realizują potrzeby: artystyczną, sportową i społeczną np. poprzez koła zainteresowań, wolontariat, projekty szkolne.

Profilaktyka selektywna adresowana jest do grupy zwiększonego ryzyka, do osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji (zaburzeń), po inicjacji alkoholowej,

narkotykowej np. uczniowie eksperymentujący ze środkami odurzającymi, młodzież po próbach samobójczych, uczniowie „weekendowo" pijący alkohol, mający kontakt z grupami przestępczymi –będących w konflikcie z prawem.

Celem oddziaływań profilaktycznych na tym poziomie jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji oraz tworzenie warunków, które umożliwią wycofanie się z zachowań ryzykownych. Ta grupa młodzieży powinna być objęta zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno-społeczne, poradnictwem rodzinnym, zawodowym, pomocą w pokonywaniu problemów rodzinnych, osobistych, szkolnych w ścisłej współpracy z rodzicami/opiekunami oraz instytucjami wspierającymi szkołę w powyższym zakresie – m.in. poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Realizatorami działań są socjoterapeuci, psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny, terapeuci, doradcy rodzinni. Terenem działań jest szkoła, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, placówki służby zdrowia, kluby, świetlice o charakterze socjoterapeutycznym, poradnie rodzinne itp.

W CKZiU w Sosnowcu w ramach profilaktyki selektywnej:

- udziela się porad dla uczniów, rodziców i nauczycieli (wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny, pedagog specjalny, rewalidanci),

- prowadzi działania interwencyjne oraz cykliczne zajęcia rozwijające kompetencje społeczno - emocjonalne,

- umożliwia młodzieży udział w zajęciach tematycznych ze specjalistami terapii uzależnień, psychologami, przedstawicielami szeregu instytucji publicznych – kuratorzy, policjanci, itp.,

- współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego, MOPS, Sądem Rejonowym, Policją, Zespołem Kuratorów itp. zależnie od potrzeb,

- oferuje się młodzieży możliwość alternatywnego spędzania czasu (zajęcia sportowe, artystyczne, wolontariat, koła zainteresowań, projekty szkolne).

W efekcie podejmowanych działań profilaktycznych uczniowie:

- ograniczają lub wycofują się z podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych,

- mają większy poziom świadomości i wiedzy na temat skutków zachowań ryzykownych,

- znają procedury chroniące i potrafią je zastosować,

- zwracają się o pomoc w sytuacjach trudnych,

- u najbliższej rodziny wzrasta poziom świadomości i wiedzy na temat skutków zachowań ryzykownych.

Profilaktyka wskazująca adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka czyli osób u których rozwinięte są symptomy choroby (zaburzenia) np. uzależnionych od narkotyków. Działania na tym etapie mają na celu zablokowanie pogłębiania się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Są to działania psychoterapeutyczne zorientowane na kryzys. Realizatorzy programów to

specjaliści – terapeuci, lekarze, psychoterapeuci, psychologowie, specjaliści z zakresu terapii uzależnień, resocjalizacji. Miejsce realizacji: placówki specjalistyczne (poradnie zdrowia psychicznego, uzależnień i współuzależnień, placówki lecznictwa zamkniętego, placówki resocjalizacyjne i wychowawcze, zakłady karne itp.). Działania na tym poziomie wymagają współpracy i zaangażowania przedstawicieli służb społecznych oraz najbliższej rodziny/osób znaczących w życiu młodego człowieka. W CKZiU w Sosnowcu młodzież z grupy wysokiego ryzyka oraz ich rodzice mogą liczyć na pomoc o charakterze terapeutyczno-resocjalizacyjnym poprzez współpracę z wyżej wspomnianymi służbami.

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców wynikają z wcześniej rozeznanych potrzeb i możliwości szkoły. Do najważniejszych zadań należą:

-informowanie rodziców o pracach szkoły,

-informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole,

-współpraca dotycząca wszelkich aspektów życia szkolnego,

-upowszechnianie wiedzy pedagogicznej wśród rodziców.

Upowszechnianie wiedzy pedagogicznej rodziców jako działanie profilaktyczno -edukacyjne ma na celu rozwijanie umiejętności rodzicielskich w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz poznawania zachowań ryzykownych młodzieży.

W CKZiU w Sosnowcu główne formy działań skierowanych do rodziców to:

-prelekcje tematyczne połączone z konsultacjami indywidualnymi np. dotyczące rozwiązywania problemów wychowawczych, profilaktyki uzależnień, komunikacji czyli skutecznego porozumiewania się, itp.,
-pomoc w kierowaniu do konsultacji ze specjalistami zależnie od sytuacji i wyrażanych potrzeb ucznia/rodzica/opiekuna,
-oferowanie szkoleń, warsztatów tematycznych wg. potrzeb i możliwości -poradnictwo dotyczące wszelkich aspektów dorastania młodego człowieka i związanych z nim zagrożeń oraz sposobów radzenia w sytuacjach trudnych,
-dystrybucja materiałów profilaktyczno-edukacyjnych.

Działania skierowane do wychowawców i nauczycieli dotyczą głównie:

-propagowania tematycznych kursów, szkoleń, warsztatów oraz konferencji,

-organizowania wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego,

-propagowania i dystrybucji literatury dotyczącej profilaktyki zachowań ryzykownych,

-doskonalenia umiejętności społecznych w pracy z młodzieżą,

-zachęcania do ciągłego poszerzania i aktualizowania wiedzy na temat zachowań ryzykownych młodzieży.

Wszelkie działania profilaktyczne realizowane są na bieżąco w ciągu całego roku szkolnego z udziałem dyrekcji szkoły, wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego, pedagoga

specjalnego, doradcy zawodowego, pielęgniarki szkolnej, pozostałych pracowników szkoły przy współpracy z przedstawicielami instytucji i stowarzyszeń wspierających pracę szkoły oraz działających na rzecz dzieci i młodzieży.

Szkolny program profilaktyki realizowany jest podczas:

-zajęć przedmiotowych,

-godzin do dyspozycji wychowawcy klasy,

-zajęć z pedagogiem szkolnym, doradcą zawodowy, pedagogiem specjalnym,

-zajęć i spotkań prowadzonych przez specjalistów-psychologów, specjalistów terapii uzależnień, terapeutów itp.,

-zajęć z udziałem przedstawicieli służb np. Policji, Straży Pożarnej, ratownictwa medycznego, Sądu itp.,

-zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę,

-programów/konkursów/projektów/akcji,

-wycieczek szkolnych.

Dyrektor szkoły:

-koordynuje i monitoruje przebieg realizacji plan profilaktyczno-wychowawczego szkoły

-wspiera finansowo i realizuje działania profilaktyczne

-włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktyki

-zachęca młodzież do udziału w działaniach profilaktycznych

-umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole oraz zachęca nauczycieli do ciągłego doskonalenia zawodowego.

Pedagog/psycholog szkolny:

-diagnozuje sytuację wychowawczą w szkole

-udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej

-podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną

-minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów

-inicjuje i podejmuje działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych

-pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów

-wspiera nauczycieli, wychowawców w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pedagog specjalny:

- rekomendowaniu dyrektorowi szkoły lub placówki do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły i placówki oraz dostępności, o której mowa w ustawie z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły i placówki,

- rozwiązywaniu problemów wychowawczych uczniów,

- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i rodziców,

- podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli,

- określaniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,

- współpraca z nauczycielami w celu zapewnienia wychowania i opieki dla uczniów z niepełnosprawnością, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Wychowawca klasy:

-planuje i koordynuje udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej przy udziale pozostałych nauczycieli - realizacja programu profilaktyki,

-współpracuje z pedagogiem, psychologiem szkolnym i pedagogiem specjalnym w działaniach profilaktycznych,

-promuje zdrowy styl życia i wartościowych form spędzania czasu wolnego,

- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,

-ciągle doskonali umiejętności wychowawcze,

-stale współpracuje z rodzicami uczniów,

-dba o bieżące aktualizowanie i poszerzanie wiedzy na temat zachowań ryzykownych młodzieży.

Obowiązki rodziców:

-mają stały kontakt ze szkołą i szeroko pojmowanym środowiskiem swojego dziecka,

-aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze,

-poszerzają wiedzę na temat potrzeb rozwojowych swoich dzieci zagrożeń i najczęściej podejmowanych zachowań ryzykownych oraz sposobów przeciwdziałania i zapobiegania,

-stanowią wzór osobowy dla swojego dziecka,

-dbają o dobry kontakt z dzieckiem,

-służą własnym doświadczeniem i umiejętnościami.

8. Sylwetka absolwenta

W sferze intelektualnej: czyni postępy - rozwija się intelektualnie, rozumie potrzebę rozwijania własnych zainteresowań, ma świadomość swoich mocnych i słabych stron oraz pozytywne poczucie własnej wartości, jest samodzielny.

W sferze emocjonalnej: potrafi rozpoznać, nazwać i wyrażać własne uczucia, w sposób uwzględniający prawa innych ludzi, zna różne sposoby radzenia sobie z przeżywanymi emocjami, jest empatyczny w stosunku do innych ludzi, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.

W sferze społecznej: potrafi współpracować z innymi, pracować w grupie, przestrzega norm współżycia społecznego, zachowuje się kulturalnie, jest życzliwy i uczciwy w stosunku do innych, szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny, chętnie pomaga, uczestniczy też w akcjach na rzecz ludzi potrzebujących, kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, uczestniczy w akcjach i kampaniach, interesuje się historią i kulturą regionu, pielęgnuje narodowe tradycje, jest otwarty na integrację narodów Europy.

W sferze zdrowotnej: jest świadomy zagrożeń i niebezpieczeństw związanych z problematyką agresji i przemocy, z problematyką uzależnień, z problematyką epidemii, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, dba o własną (psychiczną i fizyczną) kondycję, jest wrażliwy na problem degradacji środowiska naturalnego.

9. Ceremoniał tradycje szkolne

W skład CKZiU wchodzą różne typy szkół i każda z nich wypracowała również swój ceremoniał i swoje tradycje:

1. Technikum nr 1 Ekonomiczne posiada sztandar szkoły i ceremoniał.

Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w przeznaczonej na ten cel zamkniętej gablocie. Symbolem Technikum nr 1 Ekonomicznego jest sztandar wykonany z jedwabnego materiału w kształcie kwadratu z trzech stron obszyty złotymi frędzlami. Strona główna (awers), posiada tło w kolorze granatowym. W jej centralnej części znajduje się logo szkoły. To koło o wypełnieniu żółtym z białym środkiem okolonym niebieską linią. W środku białego koła znajduje się symbol rozłożonej książki w kolorze niebieskim z białymi obrzeżami okolonymi czarną linią. Na tle książki znajduje się płonący czerwonymi stylizowanymi płomieniami kaganek w kolorze zielonym. Na żółtym obrzeżu koła widnieje napis „Zespół Szkół Ekonomicznych w Sosnowcu" w kolorze czarnym. Na drugiej stronie (rewersie) znajduje się orzeł w kolorze srebrnym na biało czerwonym tle. Orzeł jest w złotej koronie zwrócony dziobem w prawo.

Szczegółowy opis ceremoniału uroczystości z udziałem sztandaru zawiera Ceremoniał sztandarowy w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Grota Roweckiego 64 w Sosnowcu.

2. Technikum nr 3 Gastronomiczno-hotelarskie posiada sztandar szkoły i ceremoniał.

Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w przeznaczonej na ten cel zamkniętej gablocie. Symbolem Technikum nr 3 Gastronomiczno -Hotelarskiego jest sztandar wykonany z tkaniny elanobawełnianej w kształcie kwadratu z trzech stron obszyty złotymi frędzlami. Drzewiec zakończony jest metalową głowicą w formie orła w koronie. Rewers jest biało-czerwony po przekątnej kwadratu, a na jego tle znajduje się godło Polski – biały orzeł w złotej koronie z głową zwróconą w prawo. Dziób i szpony mają również złotą barwę. Biały orzeł przypomina nam wszystkim, skąd pochodzimy i gdzie tkwią nasze korzenie. Rozpostarte skrzydła symbolizują dążenie do najwyższego lotu, gotowość do pokonywania przeszkód i trudności. Wokół godła widnieje napis: BÓG, HONOR, OJCZYZNA, SERCE, WIEDZA, CZŁOWIEK. Awers sztandaru ma kolor szafirowy. W centralnej części znajduje się logo szkoły w kolorze złotym, a pod logiem rok założenia szkoły. Na górze sztandaru widnieje napis "TECHNIKUM NR 3 GASTRONOMICZNO–HOTELARSKIE, a na dole „ZSZ NR 3 GASTRONOMICZNA W SOSNOWCU". Napisy są w kolorze złotym."

Szczegółowy opis ceremoniału uroczystości z udziałem sztandaru zawiera" Ceremoniał sztandarowy w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Grota Roweckiego 64 w Sosnowcu".

3. Technikum nr 7 Projektowania i Stylizacji Ubioru posiada sztandar szkoły i ceremoniał.

Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w przeznaczonej na ten cel zamkniętej gablocie. Symbolem Technikum nr 7 Projektowania i Stylizacji Ubioru jest sztandar wykonany z jedwabnego materiału w kształcie kwadratu z trzech stron obszyty złotymi frędzlami. Strona główna (awers) posiada tło w kolorze fioletowo- srebrnym. W jej centralnej części znajduje się logo szkoły. To „oko" o wypełnieniu czarno-fioletowo - srebrnym z osadzonym w środku manekinem koloru czarnego. Na czarnym obrzeżu „oka" znajduje się napis: „ZESPÓŁ SZKÓŁ PROJEKTOWANIA I STYLIZACJI UBIORU". W dolnej części sztandaru na tle koloru fioletowego widnieje miejsce i rok założenia szkoły –
W Sosnowcu 1945 rok. Na drugiej stronie (rewers) jest umieszczony orzeł w kolorze srebrno – złotym z czerwonym dziobem zwróconym w prawo na tle biało – czerwonym.

Szczegółowy opis ceremoniału uroczystości z udziałem sztandaru zawiera Ceremoniał "Sztandar w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Grota Roweckiego 64 w Sosnowcu.

Szkoły branżowe I i II stopnia aktywnie uczestniczą w uroczystościach szkolnych i współtworzą tradycję oraz artystyczny klimat szkoły.

Wśród stałych imprez szkolnych CKZiU należy wyróżnić:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego
- Dzień Edukacji Narodowej
- Święto Niepodległości
- Dzień języków obcych
- kiermasz świąteczny
- Mikołajki
- spotkania wigilijne
- Dni Otwarte
- Święto Konstytucji 3 Maja
- Tydzień Promocji Zdrowia
- Dzień Sportu
- Święto Szkoły
- Pożegnanie absolwentów
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

Tradycją CKZiU są także wydarzenia o charakterze edukacyjnym, szczególnie ważne to:

- Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy i Umiejętności z Zakresu Projektowania i Wytwarzania Odzieży
- Ogólnopolski Konkurs Fryzjerski „ Młody Mistrz Fryzjerstwa"
- Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskich.

10. Tryb postępowania w trudnych sytuacjach

W szkole obowiązuje tryb postępowania w sytuacjach trudnych, określony w „Procedurach Bezpieczeństwa w CKZiU w Sosnowcu”. Za zdarzenia ujęte w kategorii sytuacji kryzysowych i trudnych, wobec których przyjęto czytelne zasady reagowania uznaje się:

A. Zagrożenia zewnętrzne

- zagrożenie pożarowe

- wtargnięcie napastnika (terrorysty do szkoły)

- podłożenie ładunku wybuchowego

- podłożenie podejrzanego pakunku

- skażenie chemiczne lub biologiczne szkoły

B. Zagrożenia wewnętrzne

- agresywne zachowania w szkole (m.in. tzw. „Fala”)

- znalezienie substancji psychoaktywnych

-kradzież lub wymuszenie pieniędzy (przedmiotów wartościowych)

- wystąpienie przypadków pedofilii

- rozpowszechnianie pornografii

- prostytucja wśród uczniów

- niepokojące zachowania seksualne uczniów

- nieszczęśliwy wypadek

- popełnienie czynu karalnego przez ucznia

C. Bezpieczeństwo cyfrowe

- dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych

- cyberprzemoc

- naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły

- zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu

- nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie - uwodzenie, zagrożenie pedofilią

- seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu nieletnich

- bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętność odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwość reklam

- łamanie prawa autorskiego

- zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów.

D. W szkole obowiązuje Regulamin zachowania bezpieczeństwa wraz z procedurami w czasie trwania pandemii COVID 19, który szczegółowo określa organizację zajęć na terenie szkoły ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa obowiązujących uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły, rodziców (opiekunów) uczniów i innych osób przebywających na terenie szkół CKZiU.

11. Strategia wychowawczo-profilaktyczna CKZiU

Założeniem programu jest wzajemne przenikanie się treści nauczania, celów wychowawczych i kształtowania postaw uczniów w oparciu o wartości uniwersale a zarazem niezbędne do sprawnego poruszania się w sytuacji szkolnej, zawodowej oraz prywatnej. Rodzice uczniów biorą udział w bieżącej ewaluacji programu, wskazując na czym im zależy w wychowaniu swoich dzieci, w czym szkoła może pomóc rodzicom i dzieciom. Wszyscy pracownicy pedagogiczni szkoły realizują założenia programu uwzględniając je w swojej bieżącej pracy oraz reagując na bieżąco w sytuacjach trudnych. Szkoła zapewnia uczniom pomoc psychologiczno -pedagogiczną, w tym zatrudnia pedagogów szkolnych i innych specjalistów. Planując pracę z uczniem uwzględnia też założenia polityki oświatowej państwa i wytyczne nadzoru pedagogicznego. Wsparciem dla realizacji programu są również instytucje oferujące pomoc w realizacji działań profilaktycznych - realizacja zewnętrznych programów, spotkania z ciekawymi ludźmi, udział w prelekcjach, warsztatach itp.
Program jest realizowany również wtedy, gdy zmieniają się warunki pracy szkoły np. kiedy wprowadzana jest edukacja zdalna lub hybrydowa.

12. Ewaluacja

W CKZiU przeprowadzana jest ewaluacja programu wychowawczo - profilaktycznego w celu zbadania skuteczności podjętych działań. Ewaluacja pozwala ocenić, które z wdrożonych prac można kontynuować, które trzeba zmienić, a które realizować w przyszłości. W tym celu powołany jest Zespół odpowiedzialny za wykonanie zadań ewaluacyjnych. Do podstawowych zadań zespołu należy:
-określenie celów ewaluacji,
-szczegółowe zaplanowanie działań ewaluacyjnych,
-zaplanowanie sposobu opracowania i interpretacji wyników ewaluacji,
-opracowanie wniosków oraz ich zaprezentowanie.

W celu prawidłowego przeprowadzenia ewaluacji wykorzystuje się narzędzia badawcze i analizę danych jakościowych i ilościowych.

Wskaźniki skuteczności Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

1. Wiedza, postawy i zachowanie uczniów:

• czy uczniowie potrafią radzić sobie z trudnościami?

• czy potrafią współpracować w grupie?

• czy potrafią kontrolować swoje emocje?

•czy poznali podstawowe informacje dotyczące substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych?

• czy potrafią powstrzymać się przed używaniem tych substancji?

• czy zrozumieli istotę przemocy i presji rówieśniczej i potrafią się jej przeciwstawić?

• czy nabyli prawidłowe postawy wobec: obowiązków uczniowskich, rówieśników, ludzi niepełnosprawnych?

• czy prezentują postawy patriotyczne, obywatelskie, szacunku wobec przyrody i środowiska naturalnego?

• czy są tolerancyjni i odnoszą się z szacunkiem do drugiego człowieka?

• czy w swoim życiu i podejmowaniu wyborów kierują się wartościami?

2. Aktywność alternatywna uczniów:

• czy włączają się do różnorodnych działań i programów realizowanych na terenie szkoły?

• czy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych?

• czy podejmują działania o charakterze wolontariackim?

3. Zmiany w funkcjonowaniu szkolnym:

• czy nastąpił wzrost osiągnięć szkolnych?

• czy poprawiła się frekwencja uczniów na zajęciach?

• czy nastąpił wzrost poziomu motywacji do nauki?

•czy zmniejszyła się liczba interwencji wychowawczych w związku z problemami dydaktycznymi i wychowawczymi?

4. Sposoby i środki ewaluacji:

• obserwacja zachowania uczniów,

• analiza postępów w nauce,

• udział uczniów w konkursach i osiągane przez nich wyniki,

• frekwencja na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,

• ocena samopoczucia ucznia w szkole,

• ocena pracy wychowawczej w ramach zespołu wychowawczego,

• analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów

Program Wychowawczo-Profilaktyczny zawiera działania wynikające z diagnozy czynników ryzyka i chroniących, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także treści i działania o charakterze profilaktycznym dotyczące problemów występujących w społeczności szkolnej skierowane do uczniów, nauczycieli, rodziców (również w czasie pandemii).

13. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych w CKZiU

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego corocznie uszczegóławia przewidywane działania i ujmuje je w formie Planu pracy wychowawczo-profilaktycznej każdej z klas (program opracowuje wychowawca klasy). Poszczególne zadania tego planu odpowiadają przyjętym w programie celom i wynikają z diagnozy sytuacji wychowawczej i zapotrzebowania na działania wychowawcze oraz profilaktyczne w danej społeczności. Każdy z wychowawców opracowany plan przekazuje na początku roku szkolnego dyrektorowi szkoły a realizuje go w trakcie całego roku szkolnego. Z planami zapoznawani są uczniowie oraz rodzice. W realizacji programu czynny udział biorą pedagodzy szkolni, psycholog i pedagog specjalny oraz dorada zawodowy uwzględniając jego założenia w swoim planie pracy wychowawczo-profilaktycznej na dany rok.

Pedagodzy na początku roku szkolnego w klasach pierwszych realizują zajęcia integracyjne a w trakcie całego roku współorganizują np. prelekcje, pogadanki oraz warsztaty o tematyce profilaktycznej we współpracy z psychologiem i pedagogiem specjalnym według potrzeb. Ważnym czynnikiem aktywności profilaktycznej jest współpraca z ośrodkami specjalistycznymi takimi jak:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 i nr 2 w Sosnowcu,

- Policja,

- Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Sosnowcu,

- MOPS,

- II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich.

Program wychowawczo-profilaktyczny w CKZiU został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty przez:
Radę Pedagogiczną CKZiU w dniu 11.09.2024. r.
Uchwałą nr 1/2024/2025 z dnia 11.09.2024.r.

